

**KONAKLAMA TESİSLERİNDE KALAN AİLELERİN YAŞAM
KALİTESİ****LIFE QUALITY OF FAMILIES STAYING IN
ACCOMMODATIONAL INSTITUTIONS**

*Hatice ŞİMŞEK BEKİR**
*Hande ŞAHİN***
*Agah TEKİNDAL****

Özet:

Bu araştırmada; konaklama tesislerinde kalan ailelerin yaşam kalitesi ve yaşam kalitesini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmış olup, Antalya’da bulunan 12 adet konaklama tesisi küme olarak ele alınmış ve bu tesislerde konaklayan toplam 200 çocuklu aile örneklem grubunu oluşturmuştur. Çalışmada “Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Değerlendirme Anketi Kısa Formu” kullanılmıştır. Araştırma verileri SPSS 17 programında analiz edilmiş olup, verilerin değerlendirmesinde T testi, varyans analizi ve grupların çoklu karşılaştırılmasında ise Tukey testinden yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan ailelerin ölçek alt boyutları ile yaş, eğitim düzeyi, meslek ve gelir düzeyi arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<.05$).

Anahtar Kelimeler: Konaklama Tesisi, Aile, Yaşam Kalitesi.

Abstract:

The present research aims to determine the quality of life and factors affecting the quality of life of families who stay in accommodational institutions. Simple random sampling method was used in the research; and 12 accommodational institutions in Antalya were researched as a cluster. The sample group comprised a total of 200 families with children. The "World Health Organization Brief Form of Quality of Life Assessment Questionnaire" was used in the study. The research data were analyzed using the SPSS 17 program. T test and variance analysis were used in the assessment of data. A Tukey test was used in the multiple comparison of groups. Significant differences were found between scale sub-dimensions, age, educational status, profession and income level of families who participated in the research ($p<.05$).

Key words: Accommodational Institution, Family, Quality of Life.

* Yrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Ail ve Tüketici Bilimleri Eğitimi Bölümü - Ankara shatice@gazi.edu.tr

** Arş. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Ail ve Tüketici Bilimleri Eğitimi Bölümü - Ankara handesahin@gazi.edu.tr

*** Öğrt. Gör., Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Ana Bilim Dalı - Ankara tekindal@baskent.edu.tr

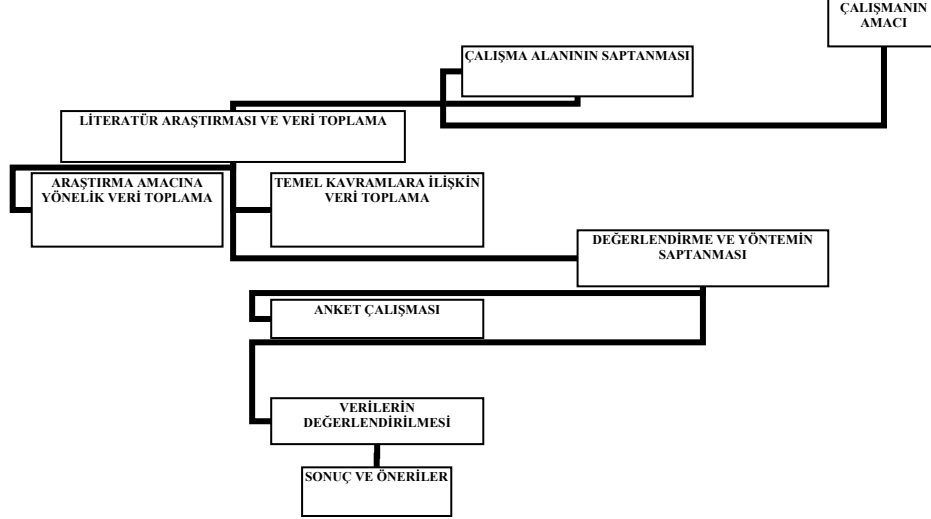
Giriş

Son yıllarda dünya genelinde pek çok aile fiziksel yaşam koşullarında artan oranda gerilemeyle karşı karşıya kalmıştır. Karşılaşılan toplumsal sorunlar göz önüne alındığında; psiko-sosyal ve ekonomik refahın sağlanması, dengeli bir biçimde sürdürülmesi ile ilişkili olan yaşam kalitesi kavramı geniş kapsamlı evrensel bir yaklaşım olarak ortaya çıkmaktadır (Aydiner Boylu ve Terzioğlu, 2007: 15). Yaşam kalitesi bireylerin yaşamlarında önemli olan subjektif deneyimlerin toplamını gösterir (Eser, 2006:1). Dünya Sağlık Örgütü, yaşam kalitesini, bireylerin kültürel değerleri içindeki yaşamlarını ve yaşamlarındaki değerlerini, amaçlarını, standartlarını ve ilgilerini algılamaları olarak tanımlamaktadır. Bu tanım fiziksel sağlık, psikolojik durum, bağımsızlık düzeyi, sosyal ilişkiler, çevresel özellikler ve manevi boyutla ilgili özellikler olmak üzere altı alanı içermektedir (Seed ve Lloyd, 1997:8; Goldsmith, 2000:5).

Yaşam kalitesini arttıran ve azaltan faktörler arasında; politik, sosyal ve ekonomik unsurların yer aldığı görülmektedir. Birçok etmen yaşam kalitesine katkıda bulunabilir. Bireyin başkalarına bağımlı olmadan işlerini yapması ve yaşamın keyfini çıkarması, dinlenme ve eğlenme faaliyetleri için ayrılan zaman; yaşam kalitesinin göstergelerinden sayılabilir (Özgür ve Yıldırım, 2008: 57). Yaşamdan duyulan tatminin ve mutluluğun belirlenmesinde dinlenme ve eğlenme faaliyetleri için ayrılan zamanın değerlendirilme biçimi önem kazanmaktadır. Dinlenme ve eğlenme faaliyetlerinden biri olan aile üyeleri ile birlikte tatile çıkmak yaşam kalitesi göstergeleri arasında yer almaktadır (Aydiner Boylu ve Terzioğlu, 2007: 20). Aile bireyleri ile birlikte çıkılan tatil ile yaşam kalitesi arasındaki ilişki; ailenin yapısı, sosyo-ekonomik düzeyi, annenin çalışma durumu, çocukların cinsiyetleri, ailedeki çocuk sayısı, çocuğun kardeşleri arasındaki sırası, ebeveynlerin yaşları ve eğitim düzeyleri gibi unsurlardan etkilenmektedir (Emir ve Pekyaman, 2010:159).

Gerek ülkemizde gerekse yabancı ülkelerde yapılan araştırmalarda genellikle yaşlıların (Brown ve Barrett, 2011:364; Erkal vd., 2011:45; Eser vd., 2005:169; Netuvel ve Blane, 2008:16), sağlık problemleri olanların (Göçgeldi vd., 2008:172; Oliveria vd., 2011:150), çalışanların (Avcı ve Pala, 2004:81; Viney vd., 1993:201) ve ailelerin (Aydiner Boylu ve Terzioğlu, 2007:25; Özmete, 2010:455) yaşam kalitesini inceleyen çok sayıda araştırmaya rastlanırken konaklama tesislerinde kalan ailelerin yaşam kalitesini inceleyen araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle bu araştırma konaklama tesislerinde kalan ailelerin yaşam kalitelerini ve yaşam kalitelerini etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

1.Yöntem

Şekil 1. Araştırmanın Süreç Akış Şeması

Antalya yöresinde 4 ve 5 yıldızlı 12 konaklama tesisinde kalan yerli ve yabancı ailelerin yaşam kalitesi ve yaşam kalitesini etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi amacıyla “standart formlarda anket yöntemi” kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde; kişisel bilgiler, ikinci bölüm de ise; yaşam kalitesini belirlemeye yönelik Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından geliştirilen, “Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Değerlendirme Anketi” kısa formu (WHOQOL-BREF) kullanılmıştır. WHOQOL ölçeği, WHOQOL grubu tarafından geliştirilmiştir. Yüz maddeden oluşan bu testin aynı grup tarafından kısa formu olan WHOQOL-BREF geliştirilmiştir (WHOQOL,1998). Orijinal versiyonu 26 maddeden oluşan ölçeğin, Türkçe versiyonu 27 maddeden oluşmaktadır. Eser ve arkadaşları (1999) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Sorulara verilen yanıtlar 5 seçenektir. Yaşam kalitesi toplam puanı en düşük 27, en yüksek 135 olabilir. Ölçek bedensel (7 madde), ruhsal (6 madde), sosyal (3 madde), çevre (8 madde) alanlarını içermektedir. Türkçe versiyonunda WHOQOL-100’de ulusal soru olan 102. soru çevre alanına eklenerek çevre (TR) (9 madde) alanı oluşturulmuştur. Türkçe versiyon bu şekilde 5 alandan oluşmaktadır. Ölçek yaşam kalitesi ve genel sağlık maddelerinden oluşan iki genel maddeyi de içermektedir. Alan puanları, o alanı oluşturan maddelerin ortalamasının 4 ile çarpılması ile elde edilmektedir. Alan puanları 4-20 arasında değişmektedir. Yapılan çalışmada ölçeğin Türkçe versiyonunun iç tutarlılığı oldukça yüksek bulunmuştur (Eser vd.,1999: 23).

Verilerin toplanmasında popülasyonun tamamının incelenmesi zaman yetersizliği ve mali yetersizlikler nedenleriyle mümkün olmadığından,

örnekleme yoluna gidilmiştir. Çalışmada anket uygulanacak kişilerin belirlenmesinde Basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örnek büyüklüğünün tespitinde popülasyon sayısının bilindiği durumda kullanılan

$$n = \frac{t^2 pq}{d^2}$$

ile örnek genişliği hesaplanmıştır.

t= Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosundan bulunan teorik değer
29 serbestlik dereceli t=2,045
p= İncelenen olayın görülüş sıklığı (olasılığı)
q= İncelenen olayın görülmeyiş sıklığı (1-p)
d= Olayın görülüş sıklığına göre yapılmada istenen ± sapma
Örnekleme yöntemi olarak ise basit tesadüfi (şansa bağlı) seçim yapılmıştır.

Araştırmadan anlamlı sonuç almak için ise %95 güven düzeyi ve ± %5 hata payı ile örnek büyüklüğü 200 kişi olarak belirlenmiştir.

Anketin Ön Testten Geçirilmesi ve Hataların Düzeltilmesi

Anketin uygulamasına pilot uygulama ile başlanmıştır. Anketlerde yer alan sorular çalışma alanına uygulanmadan önce bir ön anket (pilot) çalışması yapılmıştır. 10 kişiye pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sonrası, bireylerin, bazı çoklu seçenekler de zorlandıkları ve açık uçlu sorular sorulardan etkilenerak bunu kendi görüşlerine yansıttıkları saptanmıştır. Bu aksaklıklar giderilerek çalışma biçimi ve anket formu tekrar gözden geçirilmiş ve düzenlenmiştir. Anket uygulaması öncesinde anketin güvenilirliği ve geçerliliği saptanmıştır.

Öncelikle kesikli ve sürekli değerlerin tanımlayıcı istatistikleri verilmiştir. Veri analizi yapılırken iki grup olan değişkenlerin kendi birimi cinsinden aldığı değerler karşılaştırılırken bağımsız 2 grup t testi veya ön şartları sağlamıyorsa parametrik olmayan Mann Whitney-U istatistiği kullanılmıştır. Üç ve üçten fazla grup olan değişkenlerin kendi birimi cinsinden aldığı değerler karşılaştırılırken bağımsız varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Yukarıda bahsedilen tüm parametrik testler normallik ön şartı, varyansların homojenliği gibi ön şartların kontrolü yapılan analizler (Shapiro Wilk ve Levene Testi) sonucunda test edildikten sonra uygulanmıştır. Veriler SPSS 17 paket programında değerlendirilmiştir.

2. Bulgular ve Tartışma

Araştırmaya alınanların % 58.5'i Türk, % 41.5'i yabancıdır. Araştırmadaki anket sorularını %55.0 oranında anneler, %45.0 oranında ise babalar cevaplamışlardır. Kendisi ve eşi üniversite mezunu olanlar (kendisi % 51.5, eşi % 48.5) ile memur (kendisi % 20.5, eşi % 18.0) olanlar önde

gelmektedir. Ailelerin % 41.5'inin aylık gelir düzeyinin 3001 TL ve üstünde olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada % 54.5 ile tek çocuk sahibi olanlar ilk sırada yer alırken, bunu % 39.5 ile iki çocuk, % 6.0 ile de üç ve daha fazla çocuk sahibi olanlar izlemektedir. Çocukların cinsiyetlerine bakıldığında ise; ilk çocuğunun cinsiyeti erkek olanlar (% 54.0) önde gelirken, bunu ikinci (% 57.0) ve üçüncü çocuğu (%58.3) kız olanlar izlemektedir.

Araştırmada yılda bir kez tatile çıkanlar % 61.0 ile önde gelmektedir. Bunu % 30.5 ile yılda iki kez tatile çıkanlar, % 6.0 ile 3 kez, % 2.5 ile de 4 ve daha fazla kez tatile çıkanlar takip etmektedir. Araştırmaya katılanlar arasında tatil süresi 1 hafta ve daha az ile 2 hafta olanlar eşit oranlarda (% 46.0) önde gelmektedir. Bunu % 7.0 ile 3 hafta, % 1.0 ile de tatil süresi 4 ve daha fazla hafta olanlar izlemektedir.

Tablo 1: Araştırma Grubunun Bazı Değişkenlere Göre Dağılımı

Değişken	Gruplar	f	%
Kalman Tesis Türü	3 yıldızlı	61	30.5
	4 yıldızlı	57	28.5
	5 yıldızlı	67	33.5
	Apart otel	3	1.5
	Butik otel	12	6.0
Konaklama Türü	Ultra her şey dâhil	18	9.0
	Her şey dâhil	84	42.0
	Tam pansiyon	10	5.0
	Yarım pansiyon	43	21.5
	Oda+kahvaltı	45	22.5
Tesiste Kalma Amacı	Dinlenme-eğlenme	177	88.5
	Sağlık	13	6.5
	Spor	2	1.0
	İş	8	4.0
Konaklama Tesisinden Memnuniyet Durumu	Memnun	160	80.0
	Memnun değil	20	10.0
	Kararsız	20	10.0
Toplam		200	100.0

Araştırmaya katılanlar arasında 5 yıldızlı otelde (% 33.5), her şey dâhil sistemde (% 42.0), dinlenme-eğlenme amaçlı konaklayanlar (% 88.5) ve konaklama tesisinden memnun olanlar (% 80.0) ilk sırada yer almaktadır (Tablo 1).

Araştırmada cinsiyet ile yaşam kalitesi alan puanları arasında bir fark olmamakla birlikte (Mann-Whitney U Testi) ($p>.05$) ruhsal alan puanları babalarda, bedensel, sosyal, çevre ve çevre (TR) alan puanları annelerde daha yüksektir. Avcı ve Pala'nın (2004:81) yaptıkları çalışmada da benzer bulgular elde edilmiştir. Işıklı ve arkadaşlarının (2007:7) yaptıkları çalışmada ise; bedensel ve ruhsal alanlarda erkeklerin puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Çalışmalarda, yaşam kalitesinden alınan puanların genelde erkeklerde daha yüksek olduğu bildirilmektedir (Avcı ve Pala, 2004:81; Arslantaş vd., 2006:81; Çalıştır vd., 2006:30; Birtane vd., 2000:141; Turgul vd., 2004:26).

Tablo 2: Araştırmaya Katılanların Yaşa Göre Yaşam Kalitesi Alan Puanlarının Karşılaştırılması

Alanlar	N	\bar{X}	S.d	S.e	F	p(sig)
Bedensel	20-25	55	74.80	14.35	3.481	.001*
	26-30	41	70.47	14.50		
	31-35	22	65.09	10.68		
	36-40	30	70.00	15.28		
	41-45	28	69.89	16.39		
	46-50	13	60.43	17.40		
	51-55	6	60.11	20.25		
	56-60	3	40.47	17.97		
	61+	2	66.07	2.52		
	Toplam	200	69.46	15.60		
Ruhsal	20-25	55	73.33	11.18	1.060	.393
	26-30	41	72.66	14.82		
	31-35	22	72.53	12.77		
	36-40	30	73.47	16.61		
	41-45	28	70.68	15.23		
	46-50	13	65.70	15.88		
	51-55	6	65.97	17.75		
	56-60	3	55.55	31.54		
	61+	2	72.91	8.83		
	Toplam	200	71.77	14.47		
Sosyal	20-25	55	81.81	15.13	2.103	.037*
	26-30	41	74.39	16.91		
	31-35	22	79.92	12.77		
	36-40	30	74.72	16.30		
	41-45	28	72.32	17.280		
	46-50	13	69.87	18.80		
	51-55	6	75.00	16.66		
	56-60	3	66.66	28.86		
	61+	2	54.16	5.89		
	Toplam	200	76.20	16.59		

Çevre	20-25	55	72.27	12.81	1.72	1.580	.133
	26-30	41	67.75	17.23	2.69		
	31-35	22	62.35	16.00	3.41		
	36-40	30	67.81	14.59	2.66		
	41-45	28	65.84	17.73	3.35		
	46-50	13	65.62	16.13	4.47		
	51-55	6	63.54	18.61	7.59		
	56-60	3	51.04	16.03	9.25		
	61+	2	57.81	2.20	1.56		
Toplam	200	67.53	15.72	1.11			
Çevre (TR)	20-25	55	69.64	11.18	1.50	1.176	.316
	26-30	41	67.00	15.53	2.42		
	31-35	22	61.99	14.45	3.08		
	36-40	30	66.20	13.49	2.46		
	41-45	28	64.58	15.86	2.99		
	46-50	13	64.31	14.64	4.06		
	51-55	6	62.96	15.68	6.40		
	56-60	3	54.62	13.12	7.57		
	61+	2	56.94	1.96	1.38		
Toplam	200	66.13	13.97	.98			

*p<.05

Tablo 2’de araştırmaya katılanların bedensel alan (F=3.481; p <.05) ve sosyal alan (F=2.103; p <.05) puanları arasında yaşa göre anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle bireylerin bedensel ve sosyal alan puanlarının yaş durumuna göre anlamlı bir şekilde değiştiği söylenebilir. Yirmi-yirmibeş yaş arası bireylerin bedensel alan (\bar{X} =74.80) ve sosyal alan (\bar{X} =81.81) puan ortalamalarının diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Altıparmak ve Eser tarafından (2007:29) yapılan çalışmada da; araştırmaya katılanların yaşam kalitesi alan puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 3: Araştırmaya Katılanların Öğrenim Düzeyine Göre Yaşam Kalitesi Alan Puanlarının Karşılaştırılması

Alanlar	Öğrenim	N	\bar{X}	S.d	S.e	F	p
Bedensel	İlköğrenim	7	59.69	14.24	5.38	3.016	.031*
	Ortaöğrenim	76	67.38	15.96	1.83		
	Yükseköğrenim	103	70.49	15.22	1.50		
	Master/doktora	14	78.06	13.49	3.60		
	Toplam	200	69.46	15.60	1.10		
Ruhsal	İlköğrenim	7	60.11	23.18	8.76	2.112	.100
	Ortaöğrenim	76	71.10	13.84	1.58		
	Yükseköğrenim	103	72.45	14.01	1.38		

	Master/doktora	14	76.19	14.47	3.86		
	Toplam	200	71.77	14.47	1.02		
Sosyal	İlköğrenim	7	60.71	26.22	9.91		
	Ortaöğrenim	76	76.75	15.41	1.76	2.326	.076
	Yükseköğrenim	103	76.37	16.91	1.66		
	Master/doktora	14	79.76	11.65	3.11		
	Toplam	200	76.20	16.59	1.17		
Çevre	İlköğrenim	7	44.19	20.99	7.93		
	Ortaöğrenim	76	65.50	14.37	1.64	8.421	.000*
	Yükseköğrenim	103	69.38	15.00	1.47		
	Master/doktora	14	76.56	13.90	3.71		
	Toplam	200	67.53	15.72	1.11		
Çevre (TR)	İlköğrenim	7	46.42	17.54	6.63		
	Ortaöğrenim	76	64.61	12.44	1.42	7.273	.000*
	Yükseköğrenim	103	67.58	13.75	1.35		
	Master/doktora	14	73.61	12.97	3.46		
	Toplam	200	66.13	13.97	0.98		

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde bedensel, (F= 3.016; p <.05), çevre, (F=8.421; p <.05) ve çevre (TR) (F=7.273; p <.05) toplam puanına göre öğrenim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Öğrenim durumları irdelendiğinde, bedensel, çevre ve çevre (TR) alanlarında öğrenim düzeyi arttıkça ortalama puanlarının arttığı saptanmıştır. Öğrenim durumu master/doktora ve yükseköğrenim olan bireylerin yaşam kalitesi puanlarının ortaöğrenim ve ilköğrenim olan bireylerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Altıparmak ve Eser (2007:29) tarafından yapılan çalışmada; öğrenim düzeyi yüksek olan kadınların ilköğretim ve altı eğitim görmüş kadınlara göre bedensel, ruhsal, sosyal ve çevresel alan puanları yüksek bulunmuştur. Literatürde yer alan diğer çalışmalarda da öğrenim düzeyinin yaşam kalitesi üzerinde olumlu etkisi olduğu, öğrenim düzeyi arttıkça yaşam kalitesi puan ortalamalarının arttığı belirtilmektedir (Arslantaş vd., 2006:81; Çalıştır vd., 2006:30; Loscocco ve Spitze, 1990:313).

Tablo 4: Araştırmaya Katılanların Mesleğine Göre Yaşam Kalitesi Alan Puanlarının Karşılaştırılması

Alanlar	Meslek	N	\bar{X}	S.d	S.e	F	p (sig)
Bedensel	Öğretmen	39	68.85	13.80	2.21	1.772	.076
	Memur	41	73.25	15.48	2.41		
	Mühendis	18	72.61	13.47	3.17		
	İşçi	29	69.33	14.55	2.70		
	Kamuda doktor, avukat vb.	14	74.74	13.47	3.60		
	Özel sektörde doktor, avukat vb	5	77.85	11.12	4.97		
	Esnaf	9	61.11	22.68	7.56		
	Serbest	17	63.02	13.47	3.26		
	Emekli	7	58.67	8.95	3.38		
	Ev hanımı	21	67.51	20.63	4.50		
	Toplam	20	69.46	15.60	1.10		
Ruhsal	Öğretmen	39	72.32	10.62	1.70	2.564	.008*
	Memur	41	74.39	10.76	1.68		
	Mühendis	18	76.85	13.49	3.18		
	İşçi	29	74.85	9.80	1.82		
	Kamuda doktor, avukat vb.	14	74.40	20.07	5.36		
	Özel sektörde doktor, avukat	5	80.83	14.31	6.40		
	Esnaf	9	65.27	20.41	6.80		
	Serbest	17	65.44	14.49	3.51		
	Emekli	7	66.66	21.38	8.08		
	Ev hanımı	21	62.69	18.65	4.07		
	Toplam	20	71.77	14.47	1.02		
Sosyal	Öğretmen	39	76.06	13.54	2.16	2.411	.013*
	Memur	41	76.42	15.91	2.48		
	Mühendis	18	83.33	12.45	2.93		
	İşçi	29	82.75	10.89	2.02		
	Kamuda doktor, avukat vb.	14	75.00	21.43	5.72		
	Özel sektörde doktor, avukat	5	88.33	9.50	4.24		
	Esnaf	9	71.29	21.29	7.09		

	Serbest	17	70.09	16.94	4.10		
	Emekli	7	64.28	17.15	6.48		
	Ev hanımı	21	69.84	22.12	4.82		
	Toplam	20	76.20	16.59	1.17		
Çevre	Öğretmen	39	67.22	10.28	1.64		
	Memur	41	69.89	16.51	2.57		
	Mühendis	18	75.52	13.65	3.21		
	İşçi	29	67.88	16.59	3.08	2.934	.003*
	Kamuda doktor, avukat vb.	14	74.77	16.69	4.46		
	Özel sektörde doktor, avukat	5	79.37	14.59	6.52		
	Esnaf	9	64.58	20.61	6.87		
	Serbest	17	59.55	11.45	2.77		
	Emekli	7	58.03	9.85	3.72		
	Ev hanımı	21	59.37	18.51	4.04		
	Toplam	20	67.53	15.72	1.11		
Çevre (TR)	Öğretmen	39	65.52	9.05	1.44		
	Memur	41	68.15	15.34	2.39		
	Mühendis	18	72.99	12.59	2.96		
	İşçi	29	66.47	13.42	2.49	2.598	.008*
	Kamuda doktor, avukat vb.	14	72.22	16.04	4.28		
	Özel sektörde doktor, avukat	5	76.66	15.03	6.72		
	Esnaf	9	63.58	18.02	6.00		
	Serbest	17	59.47	10.85	2.63		
	Emekli	7	58.73	9.54	3.60		
	Ev hanımı	21	59.39	15.87	3.46		
	Toplam	20	66.13	13.97	0.98		

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde; ruhsal alan (F= 2.564; p <.05), sosyal alan (F= 2.411; p <.05), çevre (F= 2.934; p <.05) ve çevre (TR) alan (F= 2.598; p <.05) toplam puanına göre meslek grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir (p<.05). Mesleği özel sektörde doktor, avukat vb. bireylerin yaşam kalitesi puanlarının diğer mesleklerdeki bireylerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum özel sektörde çalışan bireylerin gelir düzeyinin daha yüksek olmasına, dolayısıyla da yaşamdan duydukları memnuniyetin daha fazla olmasına bağlanabilir.

Tablo 5: Araştırmaya Katılanların Gelir Düzeyine Göre Yaşam Kalitesi Alan Puanlarının Karşılaştırılması

Alanlar	Gelir Düzeyi	N	\bar{X}	S.d	S.e	F	p (sig)
Bedensel	750 TL ve altı	9	59.92	10.06	3.35	3.401	.010*
	751-1500 TL	23	63.35	18.50	3.85		
	1501-2250 TL	43	66.52	16.10	2.45		
	2251-3000 TL	42	70.91	16.15	2.49		
	3001 TL ve üstü	83	72.97	13.69	1.50		
	Toplam	200	69.46	15.60	1.10		
Ruhsal	750 TL ve altı	9	58.33	20.19	6.73	3.816	.005*
	751-1500 TL	23	67.57	16.28	3.39		
	1501-2250 TL	43	69.67	15.43	2.35		
	2251-3000 TL	42	75.09	15.13	2.33		
	3001 TL ve üstü	83	73.79	11.12	1.22		
	Toplam	200	71.77	14.47	1.02		
Sosyal	750 TL ve altı	9	68.51	25.94	8.64	2.098	.083
	751-1500 TL	23	70.28	18.60	3.87		
	1501-2250 TL	43	74.03	14.79	2.25		
	2251-3000 TL	42	78.37	20.50	3.16		
	3001 TL ve üstü	83	78.71	12.63	1.38		
	Toplam	200	76.20	16.59	1.17		
Çevre	750 TL ve altı	9	48.61	15.39	5.13	20.311	.000*
	751-1500 TL	23	56.11	10.88	2.26		
	1501-2250 TL	43	59.22	14.78	2.25		
	2251-3000 TL	42	71.65	15.91	2.45		
	3001 TL ve üstü	83	74.96	11.41	1.25		
	Toplam	200	67.53	15.72	1.11		
Çevre (TR)	750 TL ve altı	9	50.30	14.05	4.68	16.683	.000*
	751-1500 TL	23	56.88	10.42	2.17		
	1501-2250 TL	43	59.17	12.67	1.93		
	2251-3000 TL	42	69.77	14.90	2.29		
	3001 TL ve üstü	83	72.18	10.54	1.15		
	Toplam	200	66.13	13.97	0.98		

Tablo 5’de; bedensel (F= 3.401; p <.05), ruhsal (F= 3.816; p <.05), çevre (F= 20.311; p <.05) ve çevre (TR) alan (F= 16.683; p <.05) toplam puanına göre gelir grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir (p<0.05). Ailelerin gelir düzeyleri irdelendiğinde, bedensel (\bar{X} =72.97), sosyal (\bar{X} =78.71), çevre (\bar{X} =74.96) ve çevre (TR) (\bar{X} =72.18) alanlarında gelir düzeyi arttıkça ortalama puanların arttığı

saptanmıştır. Gelir düzeyi 3001 TL ve üstü olan bireylerin yaşam kalitesi puanlarının diğer gelir düzeyindeki bireylerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Altıparmak ve Eser'in (2007:29) çalışmasında da gelir düzeyi ile ilgili göstergeler olumlu hale geldikçe yaşam kalitesinin de yükseldiği gözlenmiştir. Bu ilişki diğer çalışmalarda da belirtilmiştir (Altıparmak vd., 2005:536; Lerner vd., 1994:1580; Eser vd., 1999:23)

Sonuç ve Öneriler:

Konaklama tesislerinde kalan ailelerin yaşam kalitesi ve yaşam kalitesini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, yaşam kalitesi genelde, yaşı genç olanlarda, öğrenim düzeyi yüksek ve mesleği özel sektörde doktor, avukat vb. olanlarda, gelir düzeyi fazla olanlarda daha yüksek bulunmuştur.

Dinlenme ve eğlenme faaliyetleri ailede eşler ve çocuklar arasında sağlıklı ilişkilerin kurulması açısından son derece önemlidir. Bu faaliyetlerden biri olan tatile çıkma faaliyetinin aile üyeleri ile birlikte yürütülmesi ile yaşam kalitesi pozitif ilişkilidir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çerçevesinde ailelerin yaşam kalitelerinin artırılması için; aile üyelerinin birbirlerine yeterince zaman ayırması, serbest zaman faaliyetlerinden olan aile üyeleri ile birlikte tatile çıkma faaliyetlerinin düzenli olarak gerçekleştirilmesi ve bu faaliyetlere katılımın birlikte yapılması, önerilerinde bulunulabilir. Diğer taraftan, yaşam kalitesi konusunda yapılacak akademik çalışmaların artarak sürdürülmesi literatüre katkı açısından önemli görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Altıparmak, Saliha ve Eser, Erhan. (2007). 15-49 Yaş Grubu Evli Kadınlarda Yaşam Kalitesi. *Aile ve Toplum*, 3 (11), s.29-33.
- Altıparmak, Saliha, Yanikkerem, Emre ve Karadeniz, Gülten. (2005). Gebelerde Sosyo Demografik Özellikler, Gebelik Sorunları İle Yaşam Kalitesi İlişkisi. *Klinik Bilimler&Doktor*,11 (5), s.536-542.
- Arslantaş, Didem, Metintaş, Selma, Ünsal, Aleattin ve Kalyoncu Cemalettin. (2006). Eskişehir Mahmudiye İlçesi Yaşlılarında Yaşam Kalitesi. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 28(2), s.81-9.
- Avcı, Kadriye ve Pala, Kayıhan. (2004). Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Çalışan Araştırma Görevlisi ve Uzman Doktorların Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(2),s. 81-85.
- Aydiner Boylu, Ayfer ve Terzioğlu, Günsel. (2007). *Ailelerin Yaşam Kalitesini Etkileyen Bazı Objektif ve Subjektif Göstergelerin İncelenmesi*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Bilim Serisi.

Birtane, Murat, Tuna, Hakan, Ekuklu, Galip, Uzunca, Kaan, Akçi, Ceyda ve Kokino Siranuş. (2000). Edirne Huzurevi Sakinlerinde Yaşam Kalitesine Etki Eden Etmenlerin İrdelenmesi. *Geriatrici*, 3(4), s.141-145.

Brown, Robyn Lewis ve Barrett, Anne E. (2011). Visual Impairment and Quality of Life Among Older Adults: An Examinations For The Relationship. *Journals of Gerontology*, 66 (3), s. 364-373.

Çalıştır, Bennur, Dereli, Feyza, Ayan, Hikmet ve Cantürk Aykıs. (2006). Muğla İl Merkezinde Yaşayan Yaşlı Bireylerin Yaşam Kalitelerinin İncelenmesi. *Turkish Journal of Geriatrics*, 9(1), s.30-3.

Emir, Oktay ve Pekyaman, Asuman. (2010). Çocuklu Ailelerin Otel İşletmesi Seçiminde Etkili Olan Faktörler: Afyonkarahisar'da Bir Uygulama. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 17 (2), s.159-181.

Erkal, Sibel, Şahin, Hande ve Sürgit, Esna Betül. (2011). Examination of the Relationship Between the Quality of Life and Demographic and Accident-Related Characteristics of Elderly People Living in a Nursing Home. *Turkish Journal of Geriatrics*, 14 (1), s.45-53.

Eser, Eser. (2006). Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesinin Kavramsal Temelleri ve Ölçümü, Sağlıkta Yaşam Kalitesi, *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlıkta Birikim Dergisi*, (1)2, s. 1-5.

Eser, Erhan, Fidaner, Hüray, Fidaner, Caner, Elbi, Hayriye ve Göker Elbi. (1999). WHOQOL-100 ve WHOQOL-BREF'in Psikometrik Özellikleri. *3P Dergisi*, 7, s. 23-40.

Eser, Eser, Eser, Saliha, Özyurt, Beyhan Cengiz ve Fidaner Caner. (2005). Perception of Quality of Life By a Sample of Turkish OlderA: WHOQOL-OLD Project Turkish Focus Group Results. *Turkish Journal of Geriatrics*, 8(4), s.169-83.

Goldsmith, Elizabeth B. (2000). *Resource Management for Individuals and Families*. Second Edition. Canada: Wadsworth. Thomson learning.

Göçgeldi, Ercan, Babayiğit, Mustafa Alparslan, Hassoy, Hür, Açikel, Cengiz Han, Taşçı, İlker ve Ceylan, Süleyman. (2008). Hipertansiyon Tanısı Almış Hastaların Algıladıkları Yaşam Kalitesi Düzeyinin ve Etki Eden Faktörlerin Değerlendirilmesi. *Gülhane Tıp Dergisi*, 50, s. 172-179.

Işıklı, Burhanettin, Kalyoncu, Cemalettin ve Arslantaş, Didem. (2007). Eskişehir Mahmudiye'de 35 Yaş ve Üzeri Kişilerde Yaşam Kalitesi. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(3), s.7-12.

Lerner, Debra J, Levine Sol, Malspeis Sue ve Agostino, Ralp.(1994). Job Strain and Health-Related Quality of Life in a National Sample. *Am J Public Health*, 84, s.1580-1585

Loscocco, Karyn A ve Spitze, Glenna. (1990). Working Coditions, Social Support, and the Well-Being of Famela and Male Factors. *Journal of Health and Social Behavior*, 31, s. 313- 327.

Netuveli, Gopalakrishnan ve, Blane David. (2008). Quality of Life in Older Ages. *British Medical Bulletin*, 85(1), s.16- 26.

Oliveria, Bruna Guimaraes, Abreu, Mery Natali Silva, Abreu, Claudia Drummond Guimaraes, Rocha, Manoel Otavio Da Costa ve Riberio, Antonio Luiz. (2011); Health Related Quality of Life in Patients with Chagas Disease. *Revista da Sociedade Brasileira de Medicina Tropical*, 44(2), s. 150-156.

Özgür, Gönül ve Yıldırım, Serap. (2008). Hemşirelik Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi Konusundaki Görüşleri ve Yaşam Doyumları. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 24(1), s. 57-65.

Özmete, Emine. (2010). Aile Yaşam Kalitesi Dinamikleri: Aile İletişimi, Ebeveyn Sorumlulukları, Duygusal, Duyusal Refah, Fiziksel/Materyal Refahın Algılanması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(11), s. 455-465.

Seed, Philip ve Lloyd, Greg. (1997). Quality of Life. London: Jessica Kingsley Publishers Ltd.

Turgul, Özlen, Mandıracıoğlu, Aliye, Özügürlü, Bülent, Özgener, Nursaç ve Deveci, Handan. (2004). Narlıdere İlçesinde 65 Yaş Üstü Nüfusun Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesi. *1. Sağlıkta Yaşam Kalitesi Sempozyumu*, İzmir.

Viney, Linda L, Tooth, Barbara, Walker, Bevelly M, Bell, Philip, Lilley, Betsy ve Nagy, Sharon. (1993). The Quality of Life of Palliative Care Staff: A Personal Construct Approach. *OMEGA- Journal of Death and Dying*, 28(3), s. 201-217.